

Ігор Сергійович ПОЛЯКОВ,
кандидат юридичних наук
(Харківський національний університет внутрішніх
справ, м. Харків)

Юлія Вікторівна ШВЕЦЬ,
кандидат юридичних наук
(Адвокат, м. Київ)

КОРУПЦІЙНА ЗЛОЧИННІСТЬ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ

Стаття присвячена дослідженню корупційної злочинності у секторі безпеки та оборони як об'єкту кримінологічного аналізу. Надано характеристику сектору безпеки та оборони, його складу відповідно до чинного законодавства. Виявлено недоліки останнього, запропоновано шляхи їх усунення. Встановлено, що корупційна злочинність у секторі безпеки і оборони є специфічним різновидом організованої злочинності політико-кримінального рівня інституціоналізації, що відтворюється у діяльності сил безпеки та оборони, пов'язується з розкраданням (привласненням, розтратою) бюджетних коштів та іншого майна як в межах оборонних закупівель, так і поза ними, у сфері управління майном. Цей вид злочинності є амбівалентним політико-економічним кримінальним феноменом. З одного боку він є втіленням іманентних вад і криміногенних ефектів функціонування політичної системи країни, з іншого ж, засобами зворотного зв'язку підживлює, стимулює ці самі вади і дисфункції, консервуючи усталені корупційні схеми розкрадання бюджетних коштів. Корупційні схеми становлять осердя корупційної злочинності у секторі безпеки і оборони.

Ключові слова: війна, сектор безпеки і оборони, правове регулювання,

корупція, корупційна злочинність, організована злочинність, політика, економіка.

Постановка проблеми. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України). Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України (ст. 17 Конституції України)¹. Водночас, повномасштабна війна росії проти України стала справжнім викликом не тільки для нашої державності, а й для всього цивілізованого світу. Маємо проходити іспит на дієвість, ефективність ліберально-демократичних конструкцій спільного співжиття у критичних умовах, коли слід застосовувати жорстку силу. При цьому не потребує додаткової аргументації теза про те, що саме Збройні Сили та інші складові сектору безпеки і оборони України несуть на собі основний тягар цієї війни. Війни, підкреслимо, глобального виміру, між автократіями та демократіями, між знелюдненою архаїкою минулого та гуманістичними устремліннями швидкого часу майбутнього. Відтак дисфункції сектору безпеки і оборони України не мають недооцінюватись. Будь-які їх прояви здатні відіграти вирішальну роль у напрямі розвитку цивілізації, аж до її руїни. Саме тому настільки прикре й ганебне явище як корупційна злочинність у вказаному секторі мислиться не тільки як аморальне явище, а й як вкрай небезпечний феномен, відтворення якого здатне не лише підірвати обороноздатність країни, а й зумовити негативні зміни у політико-правовій, етичній конструкції солідаризації цивілізованих народів світу у глобальному масштабі. Відтак, протидії цьому різновиду кримінальних практик має бути приділена найпильніша увага.

Цілком зрозуміло, що для України проблема корупції не є ані новою, ані вирішеною до кінця. Періодично вона потрапляє до фокусу уваги дослідників. Широковідомими є праці О. М. Бандурки, Ю. В. Бауліна, В. І. Борисова, О. Ю. Бусол, В. О. Глушкова, В. В. Голіни, С. М. Гусарова, І. М. Даньшина, О. О. Дудорова, А. П. Закалюка, О. Г. Кальмана, А. Т. Комзюка, О. М. Литвака, О. М. Литвинова, Д. С. Машлякевича, М. І. Мельника, В. О. Навроцького, А. В. Носача, Ю. В. Орлова, М. І. Хавронюка, В. І. Шакуна, В. К. Шкарупи, О. Н. Ярмиш, А. М. Яценка та ін. Разом з тим, визнаючи значущість наявних напрацювань, не можна не відмітити і того, що всі вони стосувалися, по-перше, загальних питань протидії корупції, не специфікованих під особливості функціонування сектору безпеки і оборони України та, по-друге, ординарних умов діяльності, які, вочевидь, істотно відрізняються від умов воєнного стану. І це визначає відповідних

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.03.2024).

соціальний, наукових запит, зорієнтований на формування стратегічних засад протидії корупційній злочинності у секторі безпеки і оборони України.

Метою цієї статті є визначення корупційної злочинності у секторі безпеки і оборони як об'єкту кримінологічного аналізу, конструювання відповідного поняття.

Виклад основного матеріалу. Аналітична схема формування адекватного розуміння й визначення феномену злочинності у секторі безпеки і оборони держави передбачає почерговий опис змісту і параметрів самого цього сектору, його складників з подальшою характеристикою (у найбільш значущих, концептуальних контурах) корупційної злочинності як такої та інтеграцією виведених конструктів з урахуванням критеріїв кримінологічної специфікації (мети, функцій, інституційних ознак тощо).

Принагідно зазначимо, що під сектором безпеки і оборони розуміється система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України (п. 16 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України»)¹. Функціонування цього сектору є критично важливим для держави, воно забезпечується значними обсягами бюджетного фінансування, визначається особливостями реалізації владних, контролюючих повноважень, пов'язане з необхідністю управляти, розпоряджатися державним майном. Більше того: в умовах війни значно розширилися межі співпраці суб'єктів цього сектору із зарубіжними партнерами. Україна отримує майнові, фінансові ресурси, зброю, озброєння від іноземних держав, міжнародних організації для забезпечення успішної відсічі збройній агресії. І, як не прикро це визнавати, й ця допомога також потрапляє до фокусу корупційної уваги, піддається розкраданню (привласнення, розтраті тощо).

Першочергово, виходячи з логіки Закону України «Про національну безпеку» і його прямих нормативних положень (ч. 1 ст. 12) можливо здійснити первинну структурування досліджуваного сектору на два чотири блоки: 1) сили безпеки; 2) сили оборони; 3) оборонно-промисловий комплекс; 4) громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки.

Відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 1 вказаного Закону *сили безпеки* – правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального

¹ Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024).

призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України¹. Під силами ж оборони – Збройні Сили України, а також інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення оборони держави (п. 18 ч. 1 ст. 1)².

При цьому у ч. 2 ст. 12 Закону України «Про національну безпеку» надається вичерпний перелік суб'єктів, що складають сектор безпеки і оборони, а саме: Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Антитерористичний центр при Службі безпеки України, Служба судової охорони, Управління державної охорони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику³. Неважко помітити існуючі протиріччя між положеннями пп. 17, 18 ч. 1 ст. 1, ч. 1 ст. 12 та ч. 2 ст. 12 аналізованого Закону.

По-перше, судячи з наведеного вичерпного переліку суб'єктів сектору безпеки і оборони (ч. 2 ст. 12) із вказаного сектору майже повністю випадає оборонно-промисловий комплекс. До нормативного переліку потрапив тільки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику. Але ж це тільки адміністративний орган, який безпосередньо не залучений до виробничого процесу, на стадіях, ланках і об'єктах організації якого й розгортаються наймасштабніші корупційні схеми. Гадаємо, є потреба в усуненні вказаного протиріччя через включення до переліку відповідних суб'єктів підприємства та установи оборонно-промислового комплексу всіх форм власності, а також інші суб'єкти господарювання, що здійснюють та забезпечують оборонні закупівлі, надають послуги оборонного призначення або виконують роботи оборонного призначення.

Для більшої ясності зазначимо, що відповідно до п. 21 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про оборонні закупівлі» оборонні закупівлі – здійснення державним замовником закупівель товарів, робіт і послуг, призначених для виконання державних програм у сферах національної безпеки і оборони, а

¹ Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024).

² Там само.

³ Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024).

також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони¹.

При цьому під послугами оборонного призначення слід розуміти послуги, пов'язані із забезпеченням життєвого циклу об'єктів і споруд оборонного та спеціального призначення, товарів оборонного призначення у тому числі:

- розробкою та впровадженням інформаційних, інформаційно-аналітичних та інших телекомунікаційних систем, систем кібербезпеки та кіберзахисту;
- розробленням стандартів та технічних специфікацій, закупівля стандартів для задоволення потреб із забезпечення національної безпеки і оборони;
- формуванням та веденням страхового фонду документації на озброєння, військову та спеціальну техніку, інше військове майно, об'єкти і споруди оборонного та спеціального призначення;
- послуги, необхідні для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони².

Відповідно до п. 25 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про оборонні закупівлі» до робіт оборонного призначення відносяться:

- фундаментальні наукові, прикладні дослідження та експериментальні розробки для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;
- науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи або їх окремі етапи із розроблення, виробництва, використання, підтримки, вилучення товарів оборонного призначення та спеціальної техніки, розроблення спеціальних технологій, матеріалів та стандартів;
- будівництво, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів і споруд оборонного та спеціального призначення;
- створення нових та модернізація, ремонт, реконструкція, розширення та переобладнання існуючих виробничих потужностей для виготовлення товарів оборонного призначення;
- роботи, необхідні для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони³.

Очевидно, що виконання вказаних робіт та надання послуг безпосередньо пов'язано з оборонними закупівлями, розподілом та використанням бюджетних коштів. А це – сфера підвищеного корупційного ризику, що безпосередньо впливає на матеріально-фінансове забезпечення сектору безпеки і оборони, зрештою, – на його функціональну спроможність. Відповідно суб'єкти виконання таких робіт і надання відповідних послуг мають вважатися складовими сектору, на яких, відтак,

¹ Про оборонні закупівлі : Закон України від 17.07.2020 р. № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/808-20> (дата звернення: 18.03.2024).

² Про оборонні закупівлі : Закон України від 17.07.2020 р. № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/808-20> (дата звернення: 18.03.2024).

³ Там само.

слід поширити і обсяг наукової, дослідницької уваги, і відповідну сферу спеціального правового регулювання, оперативного супроводження діяльності.

По-друге, до визначеного у ч. 2 ст. 12 Закону України «Про національну безпеку» вичерпного переліку суб'єктів, що складають сектор безпеки і оборони, не потрапив значний сегмент *сил цивільного захисту*, які прямо визначені у п. 17 ч. 1 ст. 1 зазначеного закону як такі, що забезпечують національну безпеку і входять до складають сектор безпеки. Мова, перш за все, йде про Державну службу України з надзвичайних ситуацій. Гадаємо, це також є суттєвим недоліком, прогалиною, яка має бути усунена.

Щодо сутнісних ознак корупційної злочинності як такої, то варто наголосити на тому, що вона, як правило, у кримінологічній науці небезпідставно розглядається у блоці економічної злочинності. Кримінальні практики у сфері економіки є окремим, злочинним, сегментом тіньової економіки. Остання, як слушно акцентує В. М. Попович, є сукупністю соціально нейтральних чи соціально позитивних, не обкладених податком джерел доходів громадян, отриманих від не облікованих та неоподаткованих видів економічної діяльності, а також конгломерат соціально негативних джерел тіньових доходів та антисоціальних джерел тіньових капіталів, отриманих за рахунок вчинення протиправних криміналізованих та криміногенних, але не криміналізованих тіньових діянь в тих чи інших галузях соціально-економічних, фінансових, цивільно-правових відносин у сфері цивільного обороту речей, прав, країни в цілому¹.

Можна стверджувати, наголошує М. Г. Максименцев, що економічні актори, в тому числі й у гірничій промисловості, у сфері надрокористування в цілому, на сьогоднішній день є потужними політичними гравцями. А враховуючи апріорні телеологічні установки їх діяльності, що візуалізуються у спектрі цілей максимізації прибутку, здійснюваний з їхнього боку вплив на політичну систему держави виявляється вкрай деструктивним, характеризується широким спектром криміногенних наслідків (зокрема, для загальної злочинності загалом), чинником стагнації соціального розвитку². В цьому контексті цілком обґрунтованими видаються судження О. Г. Кальмана, який стверджував, що рівень економічної злочинності протягом ХХ століття з року в рік зростав у всіх країнах світу незалежно від ступеня економічного розвитку, а в кінці його досяг транснаціональних масштабів і почав загрожувати національній та міжнародній безпеці³.

Кримінальна економіка діалектично розвинулась до рівня специфічного соціального інституту, який представляє реальну загрозу для безпеки нації і її легітимної інституційної системи. Маючи власну

¹ Попович В. М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія. Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. С. 101.

² Максименцев М. Г. Кримінологічні засади протидії злочинності у сфері надрокористування : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2019. С. 56.

³ Кальман О. Г. Стан і головні напрямки попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми : монографія. Х. : Гімназія, 2003. С. 10.

інституційну структуру, вона почала генерувати й масово відтворювати сукупність специфічних норм, зв'язків, відносин. Іншими словами, кримінальна економіка почала виконувати певну соціальну функцію, «заміщуючи» інститути неефективної держави, як у національному господарстві, так і поза його межами¹.

Дійсно, корупційна злочинність у сфері безпеки і оборони без сумніву є одним з найбільш істотних складових тіньової економіки України, а надто в умовах війни, коли витрати, бюджетні асигнування на оборону зростають багаторазово. При тому не втратили своєї актуальності й міркування О. Ю. Бусол щодо того, що сучасна корупційна злочинність в Україні характеризується олігархічною моделлю корупційних відносин².

У цьому сенсі варто також звернути увагу й на те, що організована економічна злочинність як правило має свою проєкцію на політичні площину, тобто виражається у політичних кримінальних практиках. Правим був академік А. П. Закалюк, який підкреслював, що вершиною організації забезпечення діяльності злочинних об'єднань є їх «хождение во власть» та захоплення кінцевої влади³. Тож варто погодитись із В. М. Дрьомінін, який небезпідставно вважає, що економічна злочинність щільно пов'язана з соціально-політичними умовами функціонування економіки⁴. Ця думка виявляється справедливою і щодо корупційної злочинності у секторі безпеки і оборони. Є підстави констатувати симбіотичні форми існування політико-економічних кримінальних практик у зазначеному секторі, розгалуженість яких сягає рівня політичних рішень при призначенні керівного складу відповідних органів, що складають сектор безпеки та оборони, пронизуючи майже всю структуру вказаного сектору.

Так само можливо зафіксувати й зворотні зв'язки, коли корупціонізовані адміністратори суб'єктів сектору безпеки і оборони через розгалужену мережу кримінальних фасилітаторів намагається впливати на корпус вищих органів державної влади, конкретних службових осіб, в тому числі й депутатських корпус інструментами тіньового лобізму, інших проявів політичної й ординарно-кримінальної корупції.

У. Бек в аналогічному контексті висуває таку тезу: економічна влада трансформується у політичну метавладу у формі побічних наслідків: світові економічні актори здійснюють переворот у світовому устрої за зразком політики як побічного наслідку. Власність служить не тільки індикатором можливості розпоряджатися капіталом, а й індикатором політичної влади⁵. Суб'єкти такої власності знаходяться поза зоною досяжності правових

¹ Максiменцев М. Г. Кримiнологiчнi засади протидiї злочинностi у сферi надрокористування : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Харкiвський нацiональний унiверситет внутрiшнiх справ. Харкiв, 2019. С. 58.

² Бусол О. Ю. Протидiя корупцiйнiй злочинностi в Украiнi у контекстi сучасної антикорупцiйної стратегiї : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08. К., 2015. С. 5.

³ Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3-х кн. Кн. 2. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. С. 294.

⁴ Дрьомiн В. М. Інституцiональна теорiя злочинностi та кримiналізацiї суспiльства : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Одеська нацiональна юридична академiя. Одеса, 2010. С. 387.

⁵ Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Пер. з нім. О. С. Юдіна. К. : «Ніка-Центр», 2011. С. 170–171.

заходів протидії корупції, по суті формується субполітика. Саме таке використання функції власності вочевидь набуває дедалі більшого значення¹. Небезпечність такої ситуації на думку Ю. В. Орлова криється у тому, що впливові економічні гравці не потребують їх суспільно-політичної легітимізації задля отримання можливостей у сфері публічного адміністрування. Вони не перебувають на авансцені політичних баталій, але позиціонуються з авангардом рушійних сил всього суспільного розвитку, який в тому числі й неодмінно користується політичним арсеналом засобів².

Таким чином, корупційна злочинність у секторі безпеки і оборони є специфічним різновидом організованої злочинності політико-кримінального рівня інституціоналізації, що відтворюється у діяльності сил безпеки та оборони, пов'язується з розкраданням (привласненням, розтратою) бюджетних коштів та іншого майна (як в межах оборонного замовлення, так і поза ним, у сфері управління майном). Цей вид злочинності є амбівалентним політико-економічним кримінальним феноменом. З одного боку вона є втіленням іманентних вад і криміногенних ефектів функціонування політичної системи країни, з іншого ж, засобами зворотного зв'язку підживлює, стимулює ці самі вад і дисфункції, консервуючи усталені корупційні схеми розкрадання бюджетних коштів. Саме корупційні схеми становлять осердя корупційної злочинності у секторі безпеки і оборони.

Висновки. Підсумовуючи, зауважимо, корупційна злочинність у секторі безпеки і оборони набула інституціонального характеру. Коли кримінальні практики інституціоналізуються, набувають стійких функціональних контурів, відповідний соціальний інститут зазнає дисфункції, знижується його соціальна ефективність. Це – відома кримінологічна закономірність. Констатація її наявності в умовах повномасштабної війни саме по собі є обставиною виняткової значущості, що вимагає негайного системного реагування у напрямі декриміналізації (у кримінологічному розумінні цієї категорії) сектору, що має реалізуватись на розлогому науковому підґрунті, бути доктринально виваженим та стратегічно зорієнтованим.

Виявлено прогалини у правових засадах функціонування сектору безпеки і оборони. Запропоновано доповнити ч. 2 ст. 12 Закону України «Про національну безпеку»: а) після слів «розвідувальні органи України,...» додати слова «Державна служба України з надзвичайних ситуацій»; б) після слів «...що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику», додати «підприємства та установи оборонно-промислового комплексу всіх форм власності, а також інші суб'єкти господарювання, що здійснюють та забезпечують оборонні закупівлі, надають послуги оборонного призначення або виконують роботи оборонного призначення».

¹ Там само. С. 171–172.

² Орлов Ю. В. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності : монографія. Х. : Діса Плюс, 2016. С. 332.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Максименцев М. Г. Кримінологічні засади протидії злочинності у сфері надрокористування : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2019. 495 с.
2. Попович В. М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія. Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. 523 с.
3. Кальман О. Г. Стан і головні напрямки попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми : монографія. Х. : Гімназія, 2003. 352 с.
4. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08. К., 2015. 39 с.
5. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3-х кн. Кн. 2. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 712 с.
6. Дрьомін В. М. Інституціональна теорія злочинності та криміналізації суспільства : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Одеська національна юридична академія. Одеса, 2010. 422 с.
7. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Пер. з нім. О. С. Юдіна. К. : «Ніка-Центр», 2011. 407 с.
8. Орлов Ю. В. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності : монографія. Х. : Діса Плюс, 2016. 656 с.
9. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.03.2024).
10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024).
11. Про оборонні закупівлі : Закон України від 17.07.2020 р. № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/808-20> (дата звернення: 18.03.2024).

Стаття надійшла до редакції 20.03.2024

Ihor S. POLYAKOV,

PhD in Law

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

Yuliya V. SHVETS,

PhD in Law

(Lawer, Kyiv, Ukraine)

CORRUPTION CRIMINALITY IN THE SECTOR OF SECURITY AND

DEFENSE OF UKRAINE AS AN OBJECT OF CRIMINOLOGY ANALYSIS

The article is devoted to the investigation of corruption crimes in the security and defense sector as an object of criminological analysis. A description of the security and defense sector, its composition in accordance with current legislation, is given. The shortcomings of the latter have been identified, ways to eliminate them have been proposed. It has been established that corruption crime in the security and defense sector is a specific type of organized crime of the political-criminal level of institutionalization, which is reproduced in the activities of the security and defense forces, is associated with embezzlement (appropriation, embezzlement) of budget funds and other property as part of defense procurement, as well as outside them, in the field of property management. This type of crime is an ambivalent political and economic criminal phenomenon. On the one hand, it is the embodiment of immanent defects and criminogenic effects of the functioning of the country's political system, on the other hand, by means of feedback, it feeds and stimulates these same defects and dysfunctions, preserving established corruption schemes of embezzlement of budget funds. Corruption schemes are the heart of corruption crimes in the security and defense sector.

Keywords: *war, security and defense sector, legal regulation, corruption, corruption crime, organized crime, politics, economy.*